

Branko Pavlović,
član Izvršnog
odбора Generali
osiguranja i
predsednik
Udruženja
aktuara Srbije

Kada ćemo penzionisati Gutenberga?

■ Za sledeću godinu su najavljene izmene srpskog Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. To je dobra prilika da se unapredi trenutno gutenbergovski Član 19. - tehničke mogućnosti za elektronsku polisu od autoodgovornosti postoje

Tržište osiguranja u Srbiji regulišu razni zakoni, jedni su sveži i savremeni, kao što je Zakon o osiguranju iz 2014. godine, dok su drugi iz vremena pre kompjutera i interneta, kao što je Zakon o obligacionim odnosima iz 1978. godine. Tu je i Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju iz 2009. godine, koji je nastao u moderno doba, ali ima jedno "predratno" rešenje. Član 19. navedenog Zakona propisuje:

"Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisa osiguranja jednoobrazna je za teritoriju Republike Srbije.

Sadržinu obrasca polise osiguranja iz stava 1. ovog člana i način vođenja evidencije preuzetih polisa propisuje Narodna banka Srbije.

Obrazac polise osiguranja iz stava 1. ovog člana štampa Narodna banka Srbije - Zavod za izradu novčanica i kovanog novca."

Navedeno rešenje onemogućuje digitalnu transformaciju u ovoj oblasti, tako da je vreme da se uskladi sa savremenim trendovima i pravnim rešenjima u razvijenim zapadnim zemljama. Tehnološki koncept Gutenbergove prve štamparske mašine nije bio mnogo drugačiji od postojećeg rada sa polisama osiguranja od autoodgovornosti – mastilo se nanosilo na papir. S obzirom da je Gutenberg rođen nekoliko godina posle Kosovske bitke, i da je skoro pre šesto godina izmislio štamparsku mašinu, došlo je vreme za nove koncepte i u srpskom osiguranju. Preštampan višeslojni obrazac polise, istovremena štampa polise sa više kopija u matričnim štampačima i neizbežni potpisi hemijskom olovkom osiguravača i ugovarača na polisi, pripadaju istoriji pre nego dvadeset prvom veku.

Estonija je bila pionir ukidanja koncepta papirne polise osiguranja od autoodgovornosti. Estonci su prešli na elektronsku polisu, koja se mogla kupovati preko Interneta ili u agenciji, ali nije morala postojati na papiru. Ugovarač je dobijao samo broj polise, nešto slično kao kod današnje elektronske vinjete za mađarske autoputeve. Istovremeno sa kupovinom elektronske polise osiguranja od autoodgovornosti, osiguravajuće kompanije su elektronski razmenjivale podatke o tome sa policijom. Ukoliko se vlasnik automobila pojavi u policijskoj evidenciji registrovanih vozila, a nema ga u evidenciji osiguranih vozila, šalje mu se obaveštenje o tome. Ako on ne odreaguje na opomenu, automatski se posle relativno kratkog vremenskog perioda "automatski" osigurava na visoku premiju koja mu se automatski skida sa bilo kog aktivnog bankovnog računa.

S obzirom na stadijum razvoja elektronske državne uprave u Srbiji, možda je koncept potpuno dematerijalizovane polise

osiguranja od autoodgovornosti previše napredan, ali mnogo toga se može naučiti i primeniti kod nas iz estonskog modela koji tamo uspešno funkcioniše već više od deset godina.

Za sledeću godinu su najavljene izmene srpskog Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. To je dobra prilika da se unapredi trenutno gutenbergovski Član 19. Ova kolumna svakako nije mesto za definisanje formulacije predloga kako bi taj Član trebalo da izgleda. Međutim, može da posluži da pozove sve zainteresovane strane: Udruženje osiguravača Srbije, osiguravajuće kompanije koje se bave osiguranjem od autoodgovornosti, vlasnike tehničkih pregleda i agencija za registrovanje vozila, softverske kompanije koje bi napravile informatičko rešenje, itd. da svi zajedno iskoriste javnu raspravu o Zakonu i predlože rešenja koja će najzad eliminisati zvuk matričnog štampača, stari dobri papir i neizbežne potpise hemijskom olovkom. Informatični centar Udruženja osiguravača je dokazao da može da uspešno organizuje elektronsku komunikaciju u bonus – malus sistemu osiguranja od autoodgovornosti. Policija takođe pokazuje sve veći kapacitet za informatizaciju, npr. u povezivanju Registra neplaćenih kazni i drugih novčanih iznosa sa informacionim sistemom za izdavanje vozačkih dokumenata, kao i informacionim sistemom granične policije. Narodna banka Srbije je takođe sve više posvećena savremenim informatičkim rešenjima, tako da verujem da bi mogla da podrži napredne koncepte elektronskih polisa osiguranja. Očigledno, tehničke mogućnosti za elektronsku polisu od autoodgovornosti postoje, samo se treba tome posvetiti ako se želi ući u dvadeset prvi vek i u oblasti obaveznog osiguranja, prvenstveno u unapređenju pravnog okvira i zakonskog rešenja. ■

